

Trends in arbeid

” Senioren in de instroom of is het uitstroom?

College 2 NIP, Eindhoven, 30 oktober 2009

Joost van Genabeek

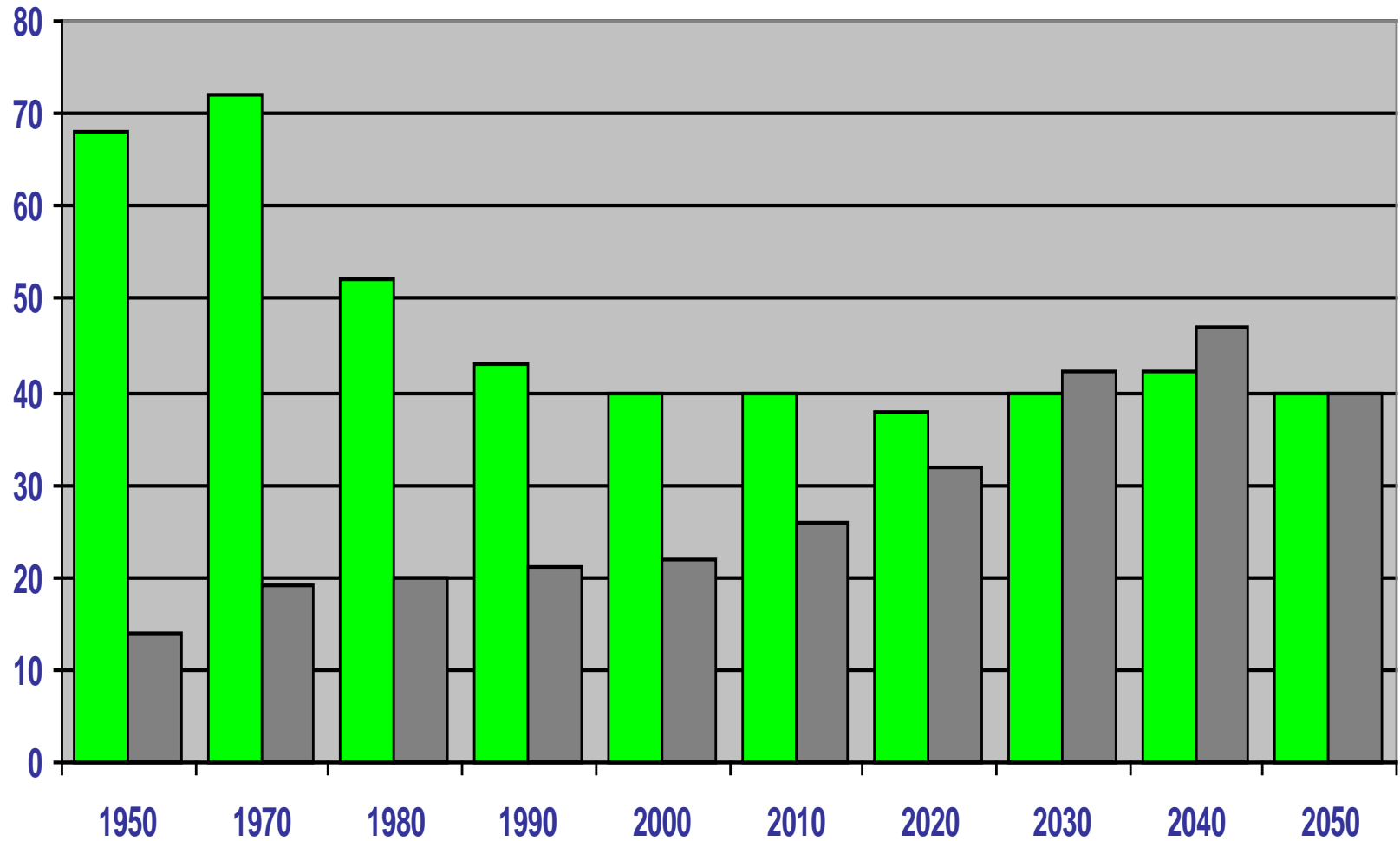
TNO | Kennis voor zaken

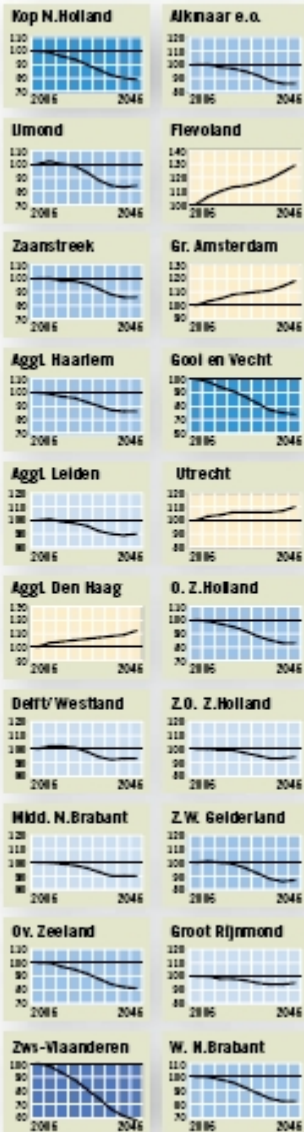

Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt

- De beroepsbevolking in Nederland wordt ouder (en vrouwelijker en kleurrijker)
- De instroom van jongere werknemers neemt af (in verhouding tot de vervangingsvraag)
- De potentiële beroepsbevolking wordt kleiner (niet gelijk verdeeld over het land)

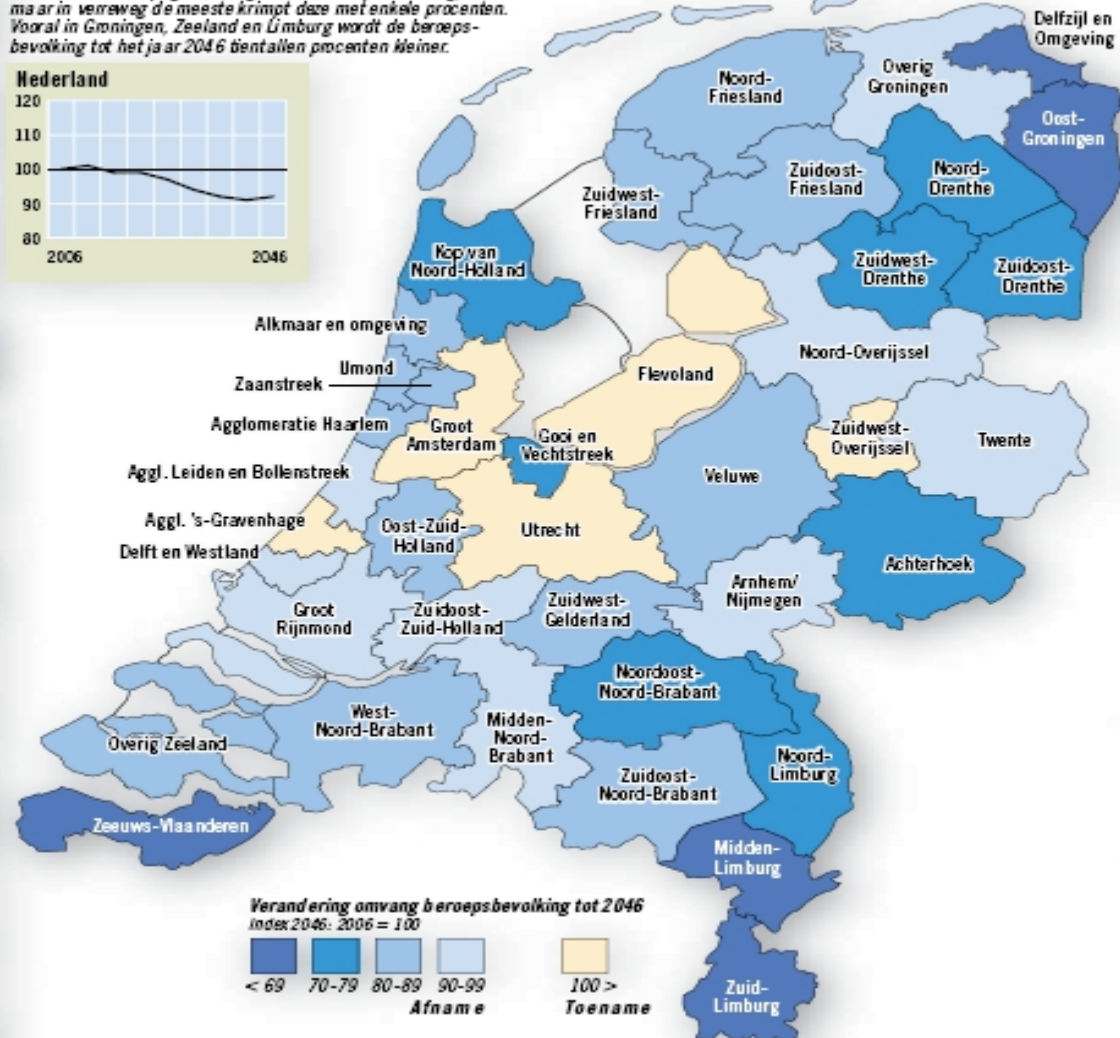
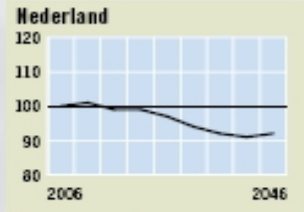
Groene en grijze druk van 1950 tot 2050

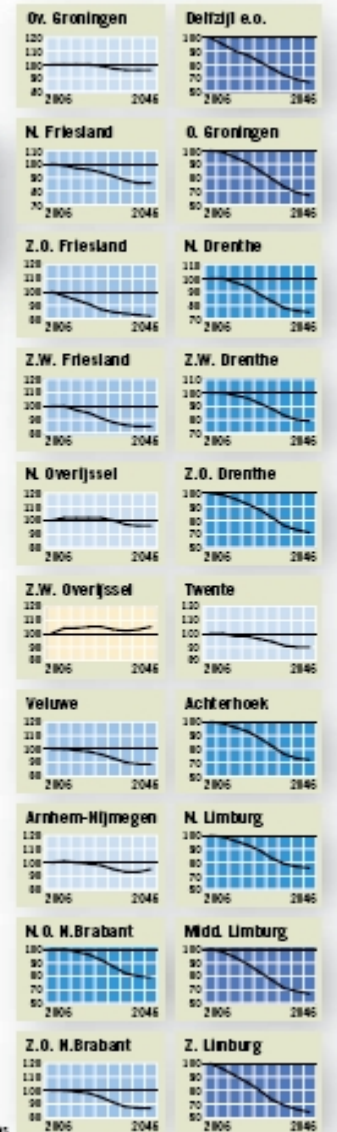
Krimpene beroepsbevolking

In een aantal corop-gebieden groeit de beroepsbevolking, ma ar in verreweg de meeste krimpt deze met enkele procenten. Vooral in Groningen, Zeeland en Limburg wordt de beroepsbevolking tot het ja ar 2046 tientallen procenten kleiner.

Verandering omvang beroepsbevolking tot 2046
index 2006: 2006 = 100

< 69	70-79	80-89	90-99	> 100
Afname				Toename

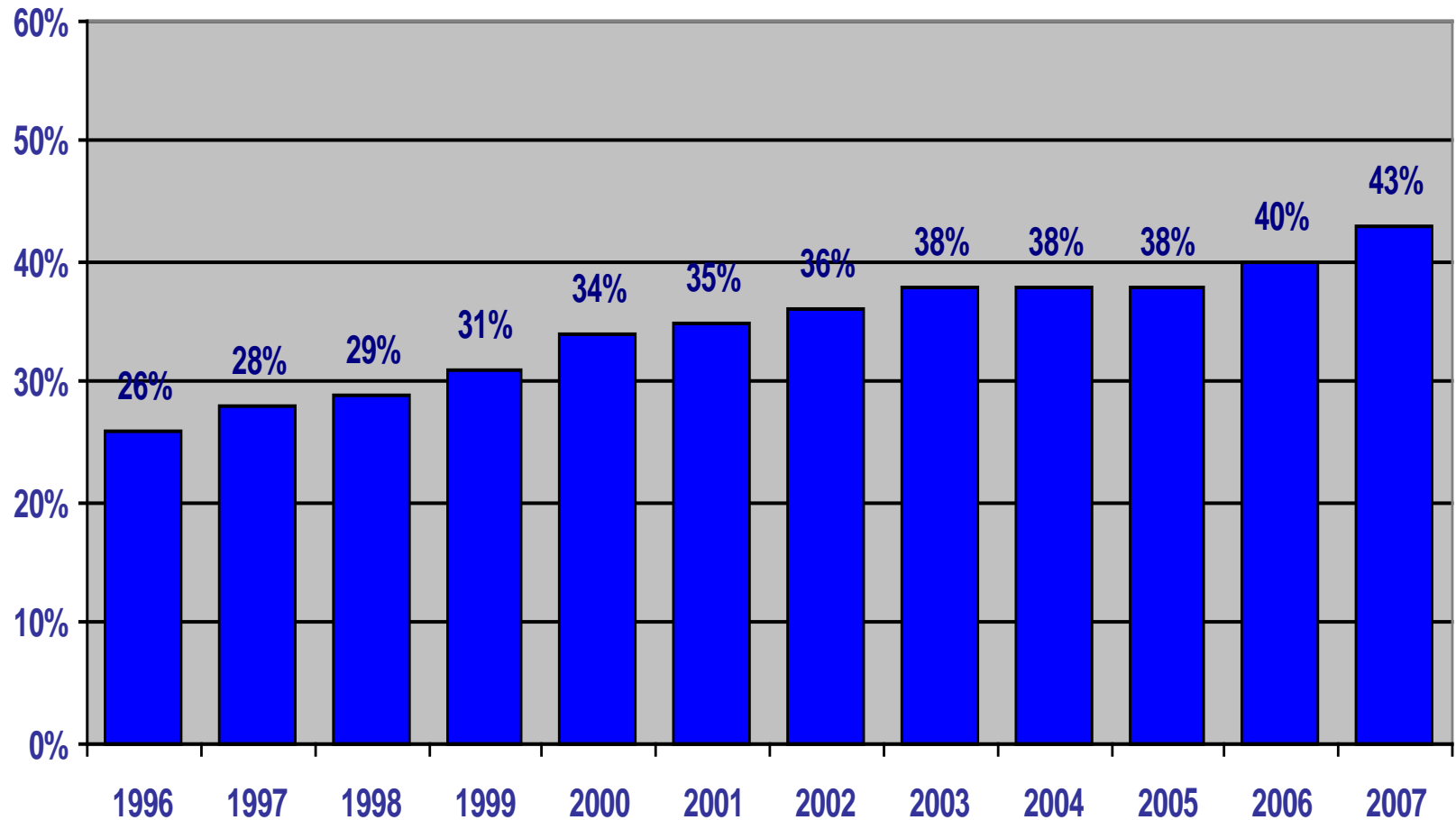

150195 © de Volkskrant - Erik d'Wijl, Brn, CBS, Dordt.

Consequenties van ontwikkelingen op de arbeidsmarkt

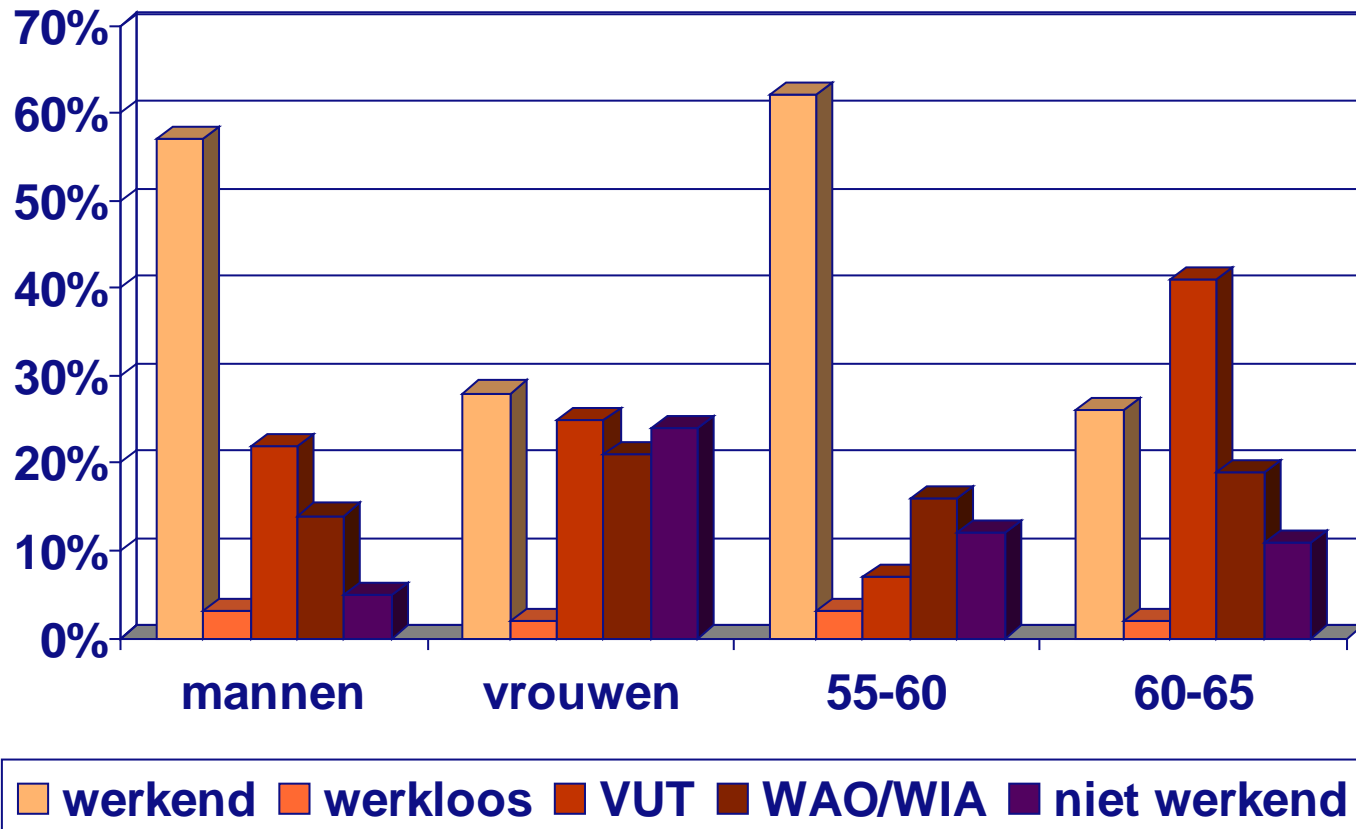
- De arbeidsparticipatie moet omhoog
- Werkenden moeten langer doorwerken
- Arbeidsmarktpositie oudere werknemers moet verbeteren
- Werkenden moeten meer uren gaan maken (vrouwen)
- Arbeidsproductiviteit moet ook omhoog

Ontwikkeling netto arbeidsparticipatie 55 plus (CBS statline, 2008)

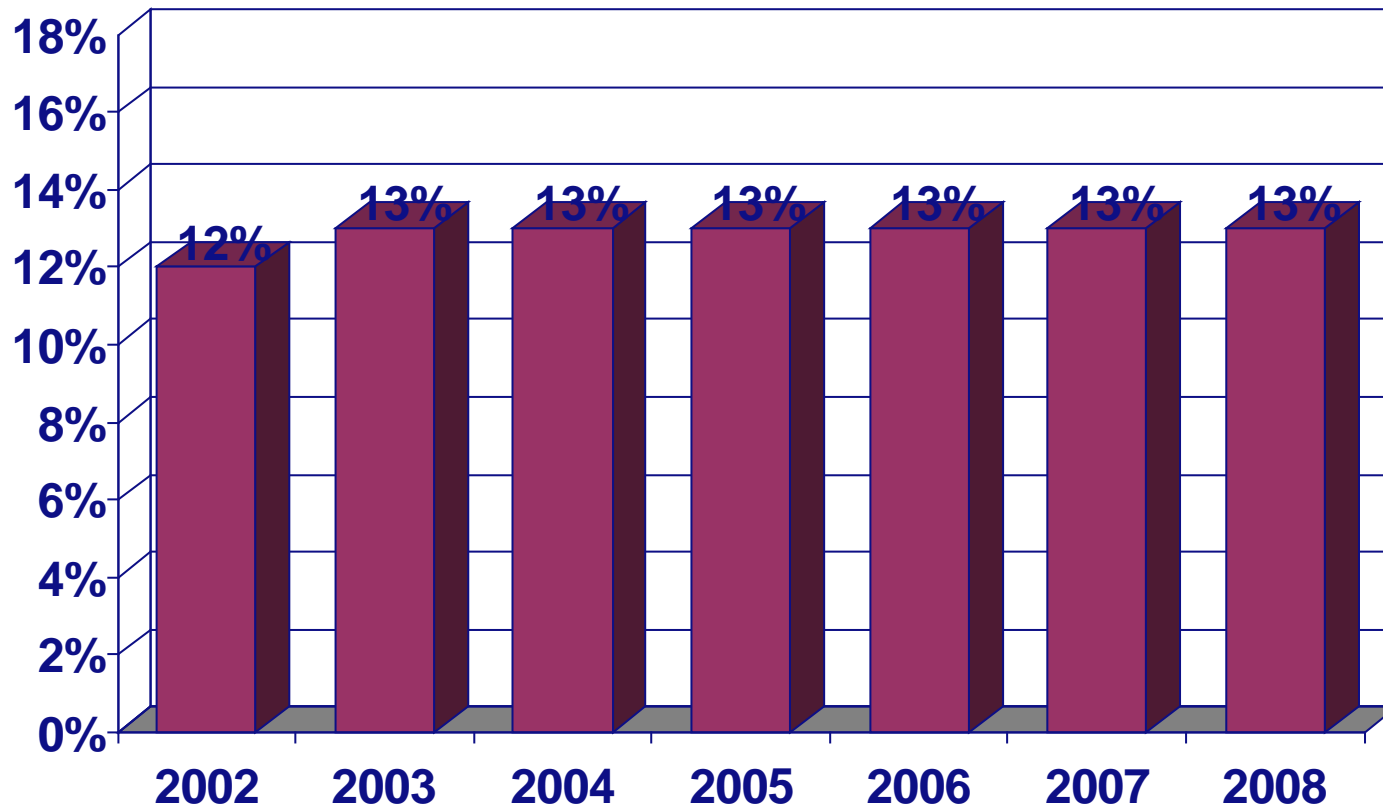
Situatie ouderen (55-65 jaar) in 2008

CBS statline, 2009)

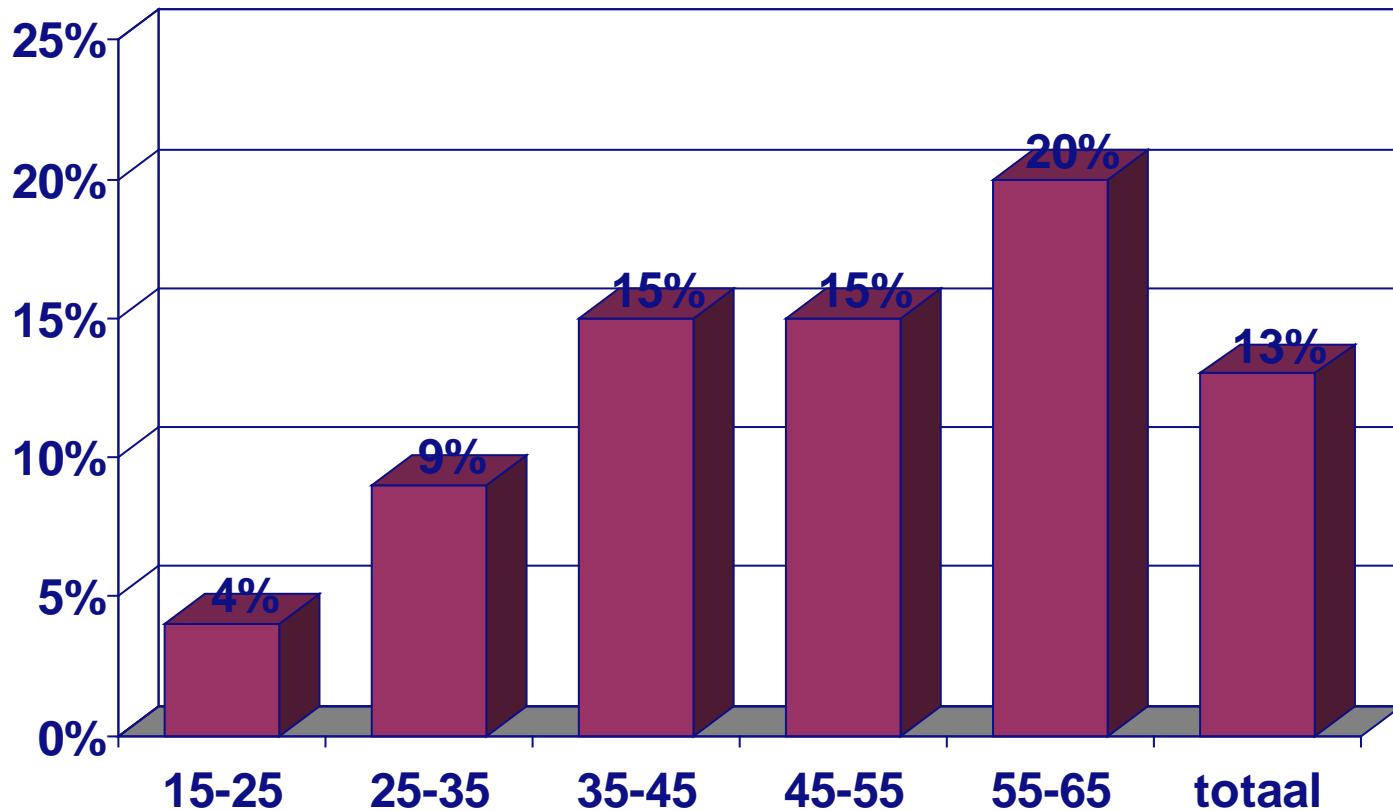
Percentage zelfstandigen onder de werkenden 2002 – 2008

(CBS statline, 2009)

Percentage zelfstandigen onder de werkenden naar leeftijd 2008

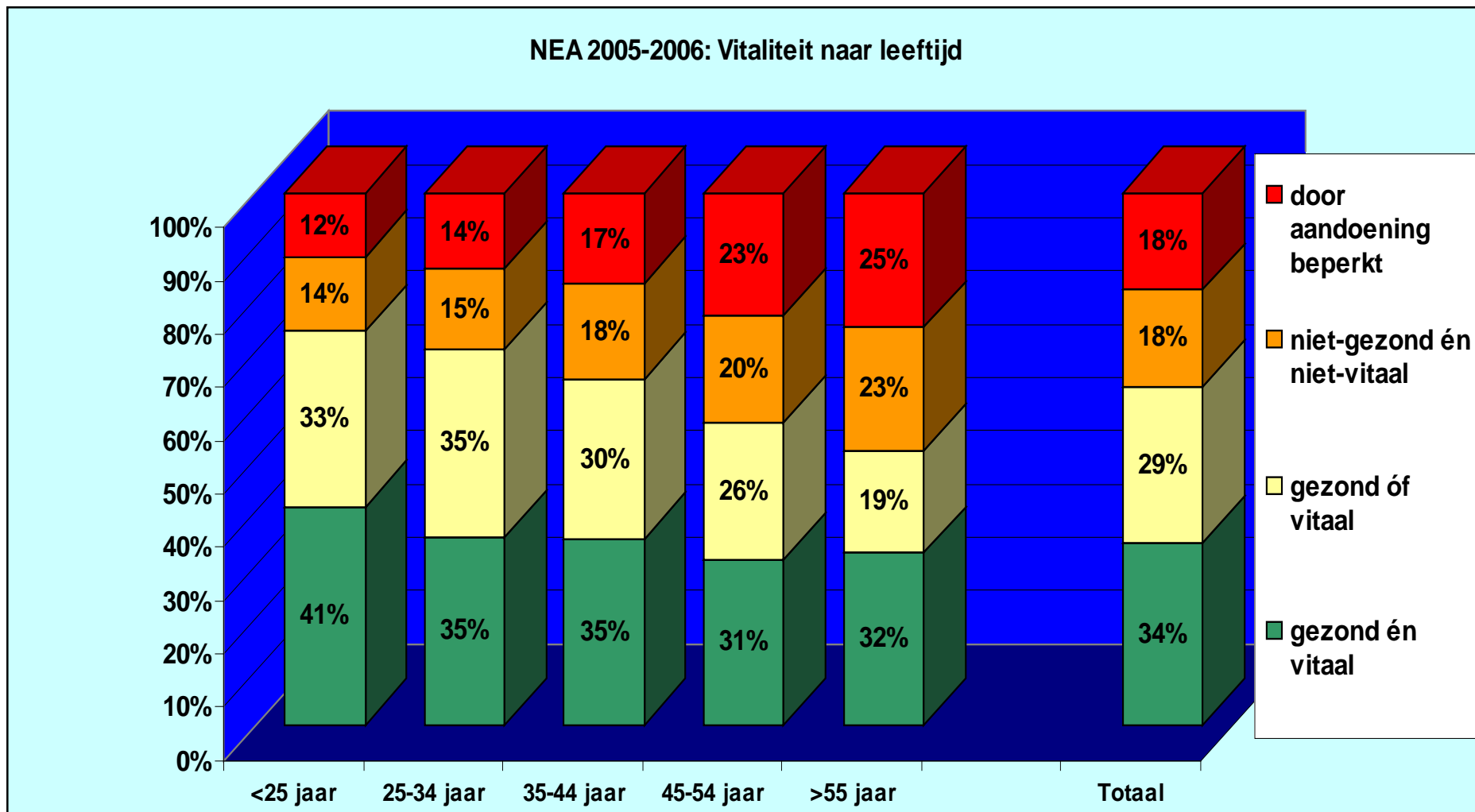
(CBS statline, 2009)

Effecten van ontwikkelingen arbeidsmarkt

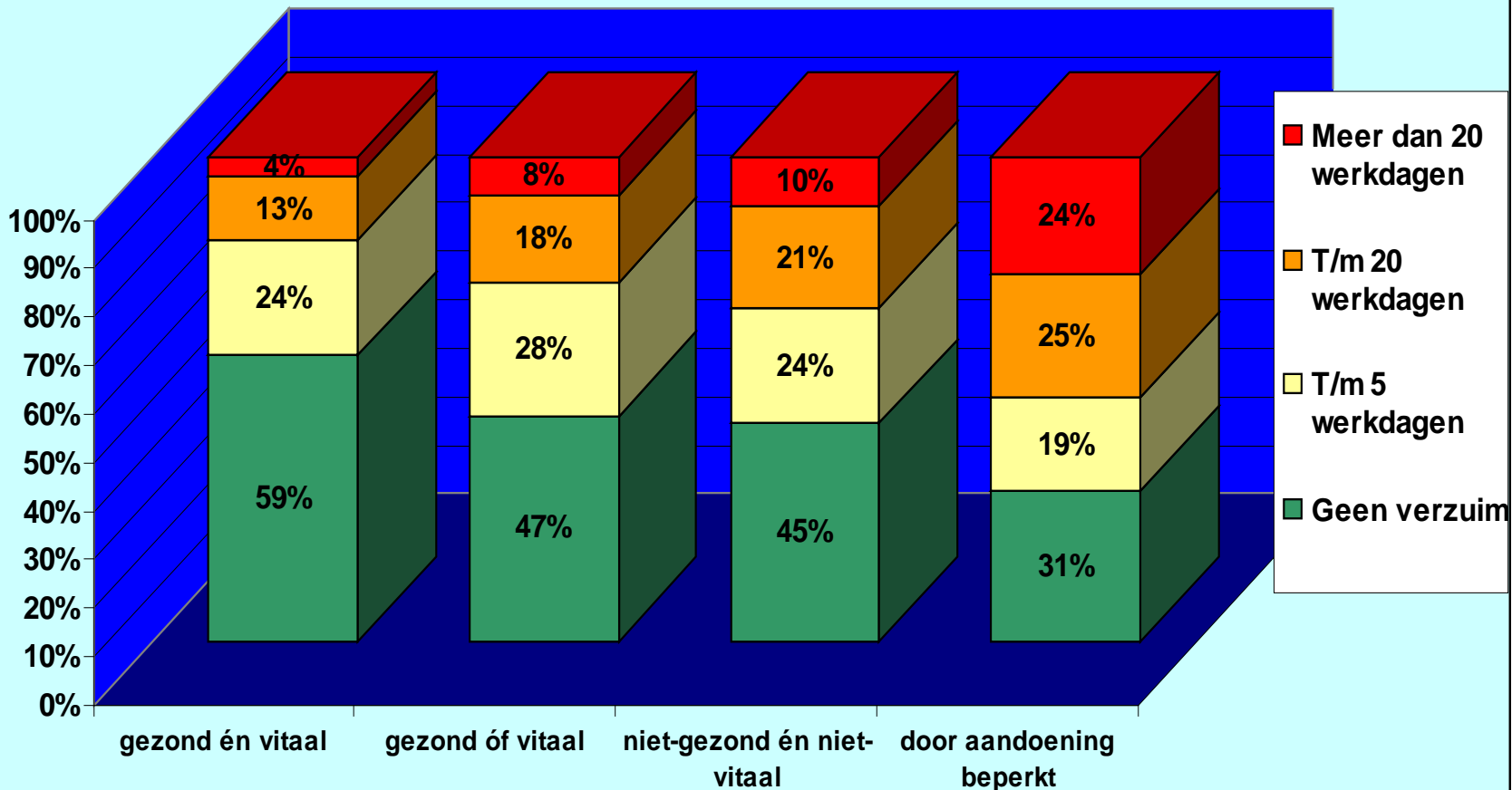
- Gezondheid en vitaliteit worden minder (nemen af met leeftijd)
- Chronisch ziekten (diabetes, COPD en astma) en leefstijlgebonden aandoeningen nemen toe (Bupa UK Health Insurance)
- Psychische klachten zullen onder werknemers met 5% stijgen (idem)
- Hartklachten stijgen met 11% (idem)
- Diabetes stijgt tot 2025 met 80% (van 740.000 naar 1,3 miljoen; RIVM)
- Ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid gaan (weer) toenemen

Vitaliteit van de beroepsbevolking o.b.v. NEA

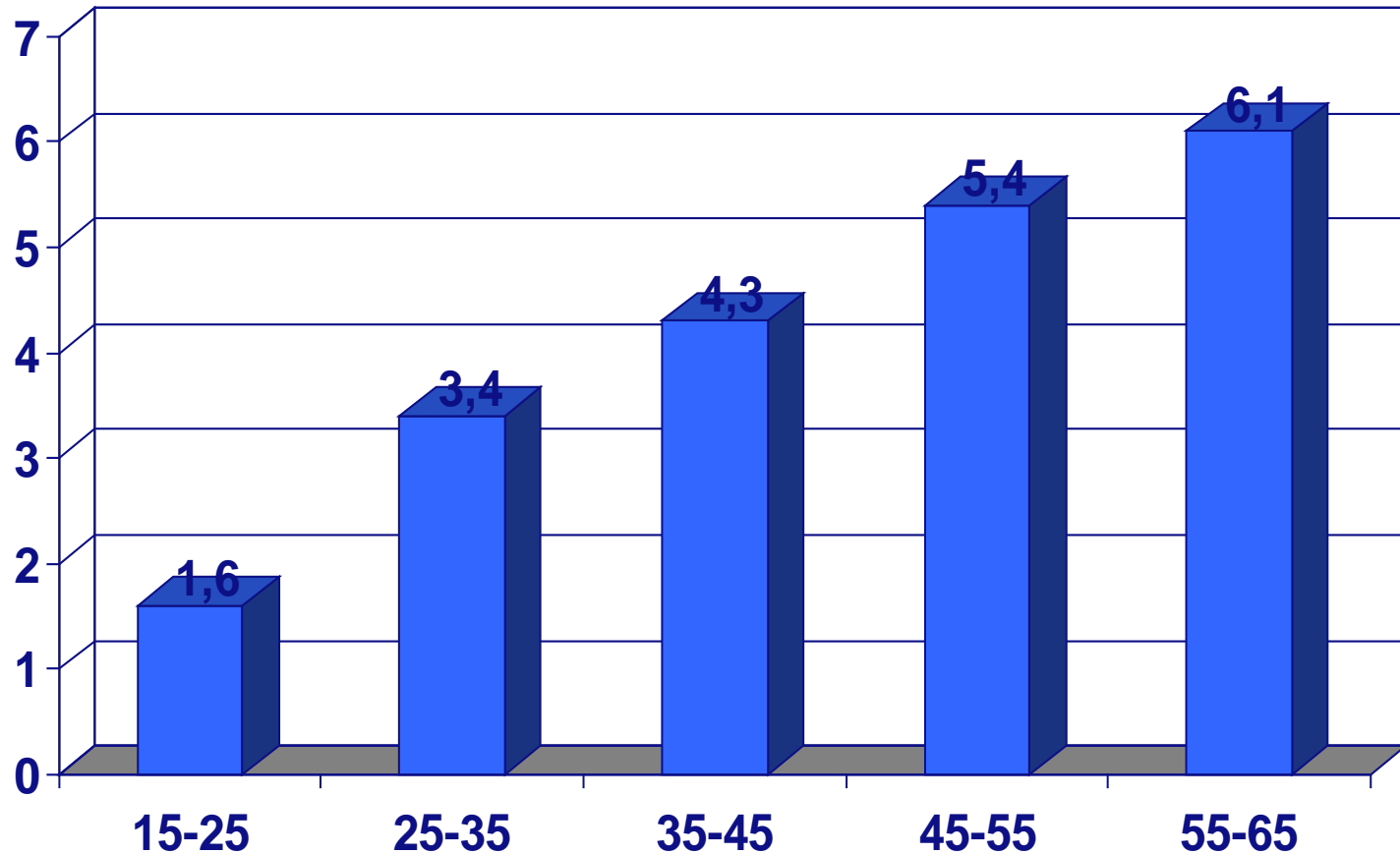

Verzuim en vitaliteit beroepsbevolking o.b.v. NEA

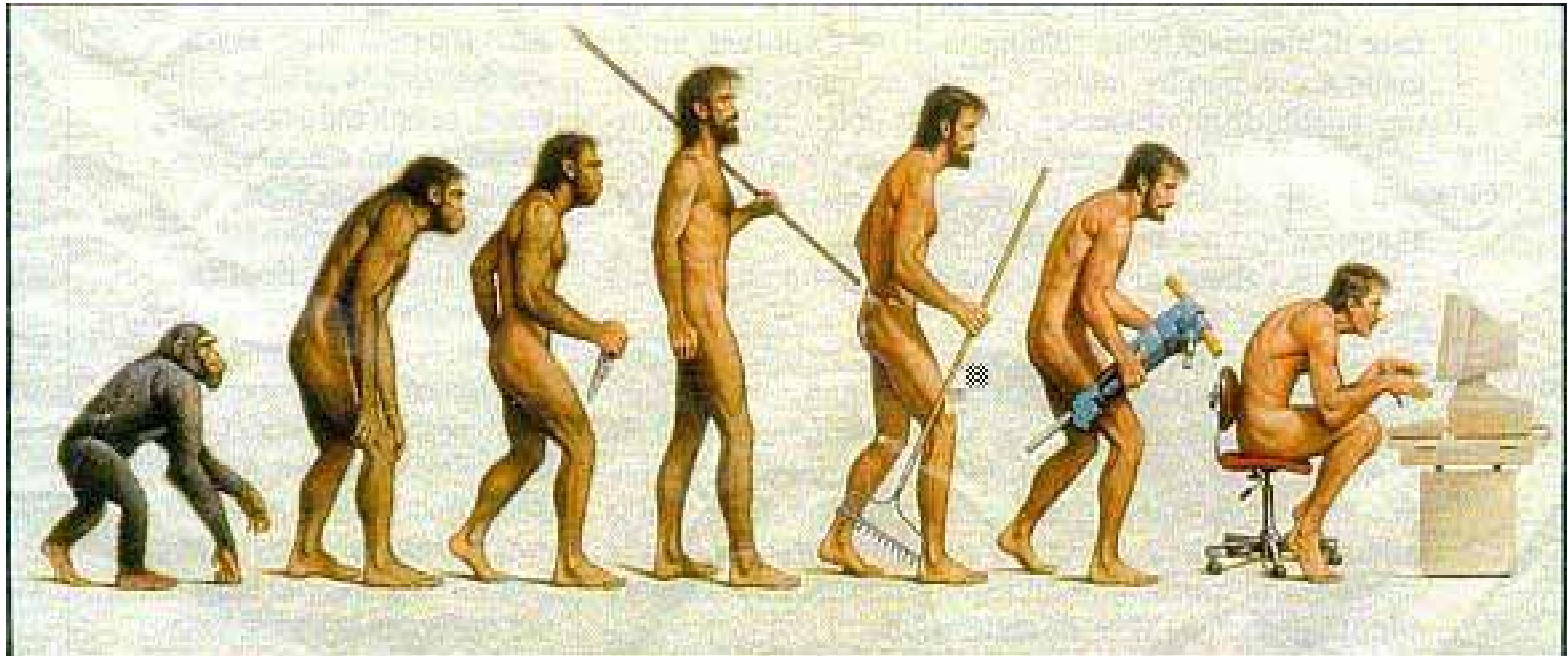
NEA 2005-2006: Verzuim naar vitaliteit

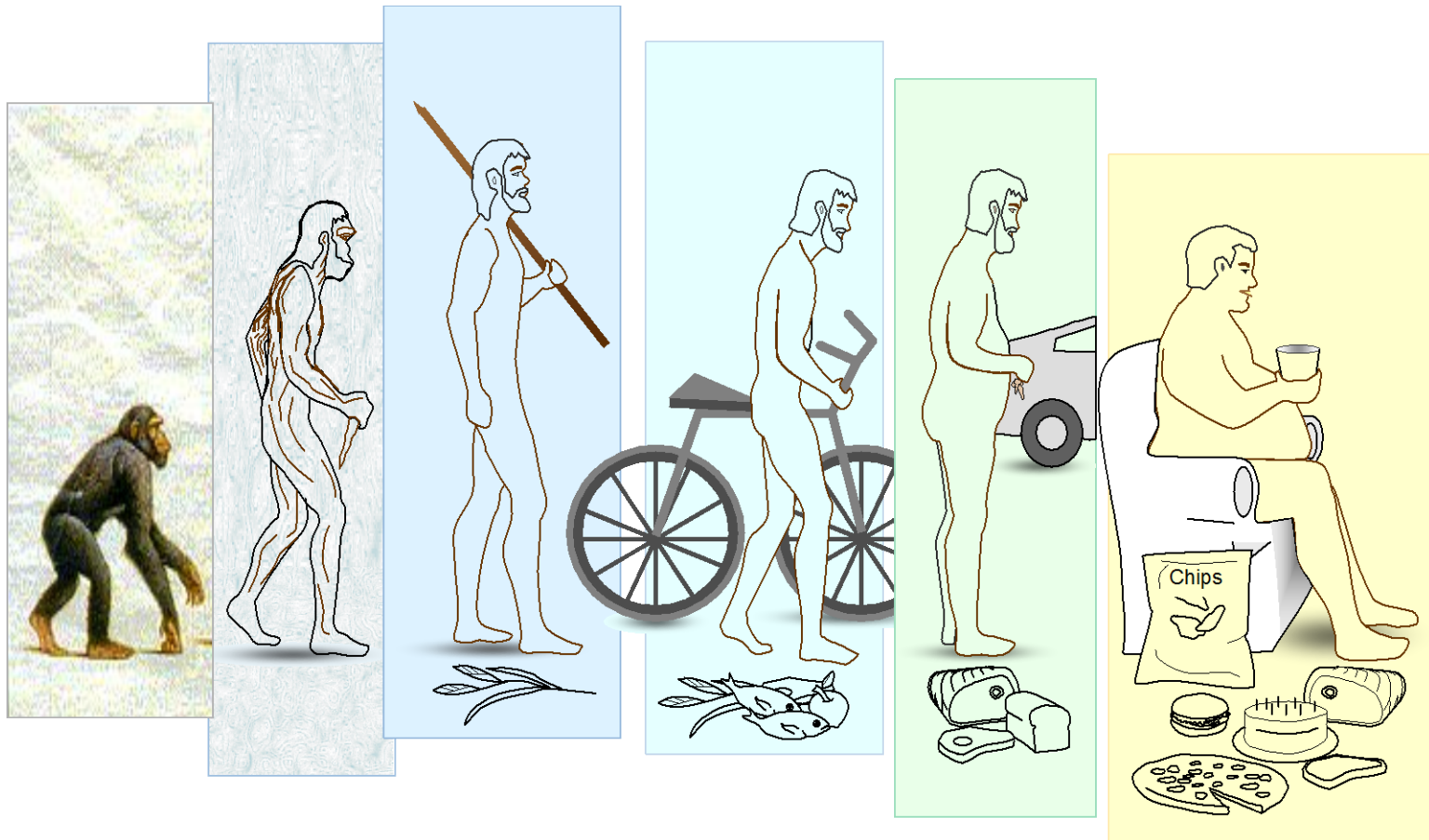
Ziekteverzuim percentage naar leeftijdsklasse (2005)

Werk is veranderd

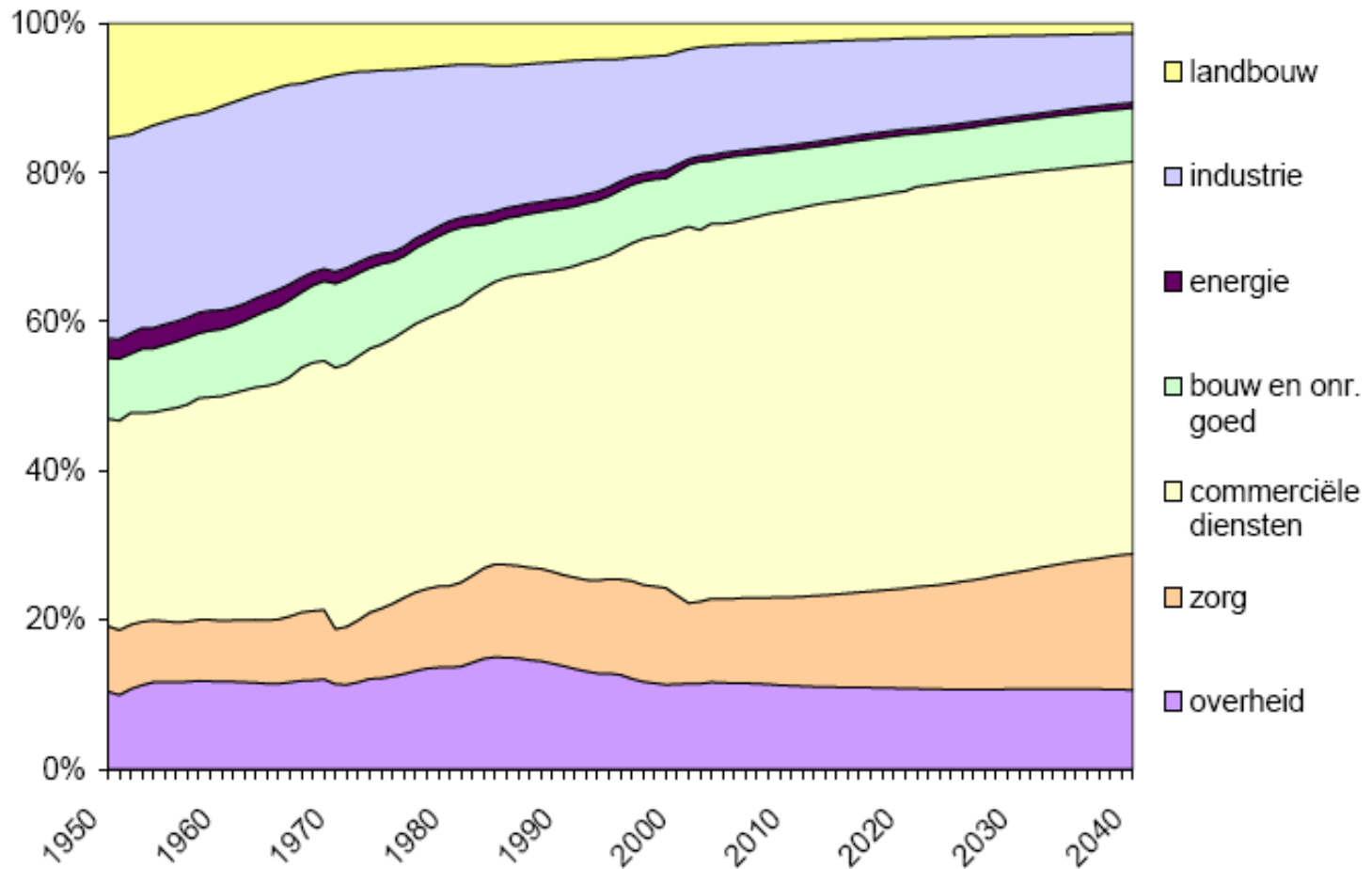
Net zoals de maatschappij

Wat verandert er aan het werk?

- Verdienstelijking
- Nieuwe technologieën
- Flexibilisering van arbeid
- Upgrading en downgrading

Aandeel sectoren in de werkgelegenheid o.b.v. CPB scenario 'transatlantic market'

Nieuwe technologieën

- Virtualisering, automatisering, robotica en veiligheidstechnologie

Maken mogelijk:

- Grotere afstand tussen persoon en risicovolle activiteiten en materialen;
- Veiligere arbeidsomstandigheden;
- Minder fysiek en meer cognitief presteren.

Kansen voor oudere werknemers

- Minder fysieke belasting van werk door:
 - Verdienstelijking van de economie
 - Nieuwe technologieën
- Ervaring van ouderen:
 - omgang met psychische belasting
- Verandering van het werk:
 - job crafting
 - job carving
- Zelfstandigheid

Dank voor uw aandacht

Wilt u meer weten?

Dr. Joost van Genabeek

TNO Kwaliteit van Leven - Arbeid
Postbus 718
2130 AS Hoofddorp

T 023 554 95 43

E-mail: joost.vangenabeek@tno.nl

Website: www.tno.nl